Mlynář a větrná víla

Podzimní vítr nabral pestrobarevné listí, zatočil jím ve vzduchu a o dvě stě metrů dál ho složil na zem. Listí však neletělo jen tak jako ve větru, ale ladně, jaksi tanečně. A možná – kdo ví. Od pradávna se totiž říká, že prý větrná víla si z podzimního listí dělá šaty, v nichž pak tančí po mořském břehu.

Obilí už bylo dávno semleto, ale větrný mlynář Julián přesto nebyl bez práce. Uměl devatero řemesel. Na hnací mechanismus mlýna napojil pilu, hoblovačku, soustruh, vrtačku i kladivo a mohl přes zimu vyrábět různé předměty ze dřeva i z kovu. A když mu bylo smutno, připojil na mlýn kotouč mechanického piana a poslouchal hudbu. Za oknem do rytmu hudby možná tančila větrná víla. Jen ve chvílích, kdy vítr úplně ustal, zastavily se stroje i piano. Tehdy Julián vycházel na procházky, prohlížel si louky i lesy.

Ke konci listopadu už na stromech byly jen ojedinělé lístky, které zapomněly spadnout. Vítr nefoukal a z šedivé oblohy se zvolna snášely drobné sněhové vločky. Julián se procházel alejí. A náhle, jakoby z oblohy, přitančila k němu světlovlasá modrooká dívka. Chytila Juliána za ruce, tichounce pohvizdovala a tančila s ním okolo stromů. Po chvíli ho stejně náhle pustila a Juliánovi se zdálo, že ta dívka s dlouhými světlými vlasy zmizela

kdesi v obloze. Z šedého mraku nad mlýnem ještě několik minut hleděly dvě modré oči. A možná to všechno byl jenom klam, pomyslel si Julián, protože dívky se přece nezjevují tak náhle ani tak náhle nemizí.

Příštího rána se Julián probudil do větrného dne. Snědl snídani a rychle šel do dílny. Vyráběl zrovna truhlu, kterou si objednal správce nedalekého pivovaru. Když zrovna nevrtal, neřezal ani nehobloval, zdálo se mu, že lopatky větrného mlýna zpívají písničku, kterou včera slyšel od té tajemné dívky.

Pracoval celý den a vítr vydržel až do tmy. Udělal si večeři a sedl si ke stolu. Jedl a díval se přitom z okna. Zdálo se mu, jako by ve tmě viděl tu světlovlasou dívku, jak létá v lopatkách mlýna. Asi jsem vypil příliš mnoho



piva, pomyslil si Julián, snad je to jenom vidina. Jenže stále slyšel stejnou písničku. Vzal notový papír a melodii si zapsal:

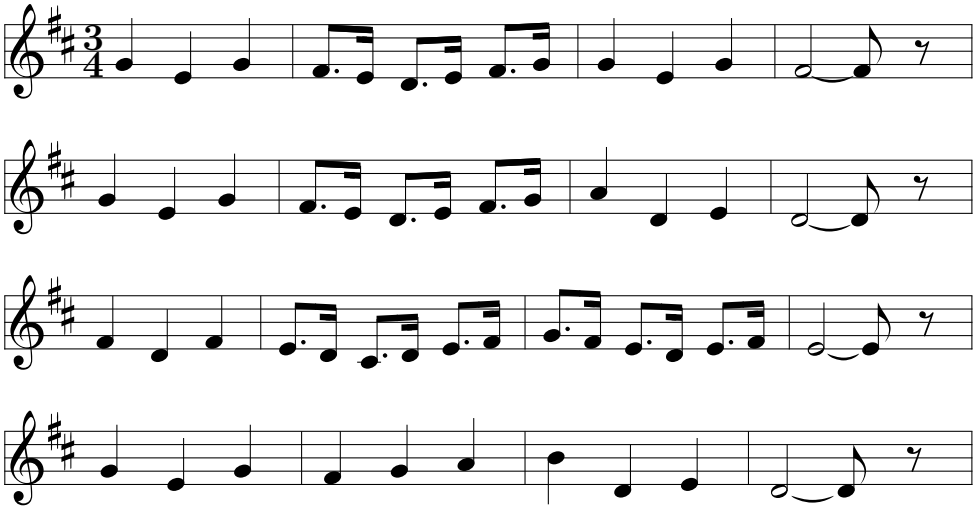

Tento jednoduchý motiv pak trochu rozvedl. Převedl jej do dvojzvuků a trojzvuků a přidal doprovod. Pak vysoustružil nový válec a dlátem do něj noty vyryl. Od té chvíle umělo stejnou písničku i jeho mechanické piano. Když ten válec do piana vložil a spustil pohon, zpěv venku se změnil. Jako by k té písničce někdo venku zpíval druhý hlas. Julián si lehl do postele a za zvuku té nádherné hudby usnul.

Druhý den si správce pivovaru přišel pro truhlu. Nebyla ještě hotová, ale ta část, kterou mu Julián ukázal, byla tak úchvatně krásná, že mu správce zpoždění odpustil. Dokonce si u něj objednal stůl, židle a postel pro svého syna, který rostl tak rychle, že ta současná už mu byla malá.

Julián se hned pustil do práce. Večer pak založil válec do mechanického piana a venku se znovu ozýval druhý hlas.

Stejné to bylo v dalších dnech, jenom v neděli odpočíval, přestože práci stále měl. Vyšel si na procházku, naobědval se v rybářské baště, odpoledne se vrátil do mlýna a do piana vložil válec s tou podmanivou melodií. Druhý hlas se tentokrát zvenku neozval, ale stalo se něco mnohem podivnějšího. Otevřely se totiž dveře, do mlýna vtančila ta světlovlasá modrooká dívka, zvedla Juliána ze židle a tančila s ním, dokud Juliánovy nohy byly schopné pohybu. Pak jej pustila a vytančila z mlýna ven.

„Počkej," volal Julián za tajemnou dívkou, „řekni mi alespoň, jak se jmenuješ."

Jenže ta dívka neříkala nic a Julián jen viděl, jak zmizela kdesi daleko na obloze.

Od těch dob neměl Julián klidu. Stále myslel na dívku a na písničku. Ale ta se už zvenku neozývala, ani když vložil válec do mechanického piana. Lopatky mlýna jen smutně kvílely pod náporem severního větru.

„Otče Severáku," pískla větrná víla, „zařiď, abych uměla mluvit jazykem, kterému lidé rozumějí."

„A proč? Kdo chce, rozumí i tomu našemu, větrnému."

„Máš pravdu, Julián mi rozumí, ale větrným jazykem neumím říci, jak se jmenuju.“

„Zamilovala ses do člověka?“

„Ano,“ vzdychla větrná víla.

„A miluje on tebe?“ ptal se Severák.

„Určitě,“ odpověděla.

„Jsi si jistá? Nemá rád jen tvou písničku?“

„Viděla jsem mu to v očích a já umím číst lidské oči jako každá jiná víla.“

„Dobře, ale nebude to zadarmo. Tvé vlasy už nikdy nebudou tak světlé jako teď. Ztmavnou a budou mít barvu medu. Ještě stále to chceš?“

„Chci,“ odpověděla větrná víla.

„Přestaneš být vílou. Nebudeš se vznášet nad jarními lučinami. Nebudeš se oblékat do barevného podzimního listí. I tohle chceš obětovat?“

„Láska stojí za to, aby se jí něco obětovalo. Není nic cennějšího ani ve světě lidském, ani ve světě víl.“

„Dobře. Takovou kouzelnou moc mám ale jen v den zimního slunovratu. A pamatuj: jestli tě do půlnoci nepolíbí, aniž bys mu to ty sama připomínala, stane se z tebe navždy Sychravá Fujavice.“

Po několika dnech na dívku Julián zapomněl. Práce mu šla od ruky, a když přišel jednadvacátý prosinec, mohl s ostatními v rybářské baště oslavit, že dny se znovu začnou prodlužovat.

Bašta byla plná mužů, žen i dívek. Všichni jedli, pili, zpívali a tančili. A tak si nikdo nevšiml, že v rohu sedí smutná modrooká dívka s vlasy temně zlatavými. Když jednou kolem ní mlynář prošel, vstala, podala mu ruku a řekla:

„Já jsem Anita."

„Julián," odpověděl ze zdvořilosti, potřásl jí rukou a vyzval k tanci blondýnku sedící u sousedního stolu.

Čas plynul a všichni byli stále veselí, s výjimkou jedné dívky. A náhle se otevřelo okno a mrazivý závan projel všem až do morku kostí.

„Máš poslední tři minuty," řekl Severák větrným jazykem. „Udělej něco, jestli nechceš skončit jako Sychravá Fujavice."

„A co mám dělat?" zeptala se větrným jazykem víla Anita.

„Ty jsi zamilovaná. Sama si musíš poradit," odpověděl Severák a vyletěl zas oknem ven.

V rybářské baště nastal mírný zmatek. Hudba umlkla, všichni přestali zpívat a několik mužů chvíli zápolilo s oknem, než se jim ho podařilo zavřít. Anita využila ten zmatek. Přistoupila k Juliánovi a zavolala směrem k hudebníkům: „Zahrajte tuhle." Pak začala zpívat kouzelnou melodii.

„Odkud znáš tu písničku?" zeptal se Julián.

„Zpívala jsem ti ji v aleji. Zpívala jsem ji v lopatkách tvého mlýna. A spolu jsme na tu melodii tančili, vzpomínáš?"

„Nelži, máš úplně jiné vlasy. Jistě jsi ji tajně poslouchala, když jsem si ji hrál na mechanické piano." Odstrčil

dívku a šel si k baru pro pivo. Hudba mezitím spustila polku.

„Juliáne," snažila se dívka hudbu překřičet, jenže u baru se už vytvořil zástup a víla se k mlynáři nemohla protlačit. Usedla na židli a začala plakat. Ronila své poslední vílí slzy. Pohlédla z okna a všimla si, že se ručička kostelních hodin nezadržitelně blíží k dvanáctce.

Teď, nebo nikdy – pomyslela si víla. Vzlétla nad hlavy slavících mužů, žen i dívek, rozhýbala lustry, aby si jí všimli, pak rozrazila okno, vylétla ven a omotala se kolem ručičky hodin. Snažila se ji brzdit ze všech sil, protože lásku je třeba si tvrdě vybojovat.

Všichni do jednoho vyběhli z rybářské bašty a utíkali ke kostelu.

„Anito," volal Julián už z dálky, „to ty jsi se mnou skutečně chodila tančit?"

„Pořád ještě mě nepoznáváš?" ptala se víla z výšky.

„Máš tmavší vlasy."

„Jsem víla. Vyměnila jsem barvu vlasů za lidskou řeč."

„Odpusť, že jsem tě nepoznal, a pojď dolů, ať můžeme dál slavit spolu."

„Nemohu," volala Anita. „Až nastane půlnoc, přestanu být větrnou vílou a stanu se navždy Sychravou Fujavicí."

„Tak si pro ni dojdi, Juliáne!" zavolal někdo z davu.

„Jasně, běž pro ni na věž!" ozval se další hlas.

Julián se rozběhl ke dveřím a vzal za kliku. „Je zamčeno!" vykřikl.

„Tady jsou klíče, chytej!“ zavolal kostelník a hodil je přes hlavy ostatních.

Větrná víla slyšela, jak Julián dupe po schodech nahoru. Jen to jí dávalo sílu k tomu, že ručičku ještě nepustila.

Ženy chtěly vchod do kostela zavřít, aby Julián s Anitou měli v této chvíli trochu soukromí, ale zvědaví muži je odstrčili a také se rozběhli na věž.

Julián se vyklonil z okénka nad hodinami. Vůbec netušil, co se má v takové situaci dělat. Proto Anitu chytil za ramena a políbil ji právě v okamžiku, kdy hodiny začaly odbíjet půlnoc.

Anita tím přestala být větrnou vílou. Stala se obyčejnou dívkou a ztratila schopnost létat. Vyklouzla překvapenému Juliánovi z objetí a začala padat. Julián ji zachytil jen za konečky prstů.

„Pomozte mi někdo,“ volal Julián, „já už ji dlouho neudržím.“

První dva muži již byli ve věži nahoře, ale okno bylo moc úzké a na Anitu nedosáhli.

Julián pochopil, že každý si svou lásku musí udržet sám. Teď, nebo nikdy – pomyslel si. A náhle zjistil, že má ještě dost sil. Zabral a vtáhl Anitu oknem k sobě do věže.

„Nevadí ti, že nemám světlé vlasy a nejsem už větrná víla?“

„Mám tě rád takovou, jaká jsi,“ odpověděl Julián.

„A vlastně už neumím ani zpívat, protože jsem ztratila svůj větrný hlas.“

„Nevadí," řekl Julián. „Víš přece, že jsem si tu písničku zapsal do not a vyryl do válce."

Anita s Juliánem pak v létě společně mleli rolníkům obilí, v zimě společně vyráběli různé předměty ze dřeva i z kovu. A když někdy venku ječela nepříjemná fujavice, vzpomněli si na ty, kteří svou lásku nenašli. A stejně raději utěsnili všechny dveře i okna, aby její kvílení neslyšeli, do mechanického piana vložili válec a tančili při nádherné hudbě, která kdysi stála na počátku jejich společného štěstí.